

Maria Pascual

Maria Pascual i Alberich (Barcelona, 1933-2011) fou una il·lustradora prolífica, que dibuixà durant més de seixanta anys. Quan encara no tenia 14 anys, ja va començar a il·lustrar còmics de fades a la col·lecció Azucena, de l'editorial Toray. El seu últim llibre, *Aprendo a dibujar con Maria Pascual* (Editorial Oceano), es va publicar poc abans de morir.

Al llarg dels anys cinquanta i seixanta Maria Pascual fou una dibuixant de prestigi i referència dins del que podríem anomenar còmic romàntic; publicà, entre d'altres, a les col·leccions *Rosas Blancas*, *Serenata*, *Susana* i *Guendalina*.

Posteriorment triomfà com a dibuixant de llibre infantil, registre gràfic en què desenvolupà un disseny amable. Il·lustrà adaptacions de la *Bíblia* i dibuixà faules, poesia, llegendes i contes clàssics. Destacà també per la seva personal interpretació gràfica de les nines retallables i els contes encunyats. Durant la seva darrera etapa creativa sobretot publicà llibre educatiu.

Maria Pascual va treballar per a nombroses editorials: Ameller, Toray, Susaeta, Bruguera, Elfos o Oceano, entre d'altres. Molta de la seva obra s'ha difós a Hispanoamèrica i també ha estat publicada a Europa, Rússia inclosa, i Turquia.

En el segle XX, era habitual que les editorials, un cop impresa l'obra, no retornessin els dibuixos originals als il·lustradors; sovint eren arraconats, destruïts o reutilitzats sense pagar els drets d'autor. És una sort, per tant, que la Biblioteca de Catalunya compti amb un fons tan ampli (3.250 dibuixos) de l'obra original de Maria Pascual; un fons que ara és a l'abast dels investigadors i del qual la present exposició mostra una tria representativa.

Quan tenia poc més de deu anys, Maria Pascual va dibuixar la seva àvia asseguda, fent mitja damunt d'un cabdell de llana. Aquest petit dibuix, realitzat sobre un bocí de paper, podem interpretar-lo com un exercici d'imaginació una mica inusual en un infant de postguerra, però sobretot és un preàmbul del seu posterior, ric i inconfusible univers creatiu.

En la seva obra destaca el domini genuí del traç (com queda ben palès en els esbossos a llapis), la delicadesa del tractament del color i les agosarades propostes pel que fa al vestuari i els pentinats, en especial dels personatges femenins, un atreviment que sovint fou mal vist per la censura de l'època.

Analitzada en perspectiva, molta de la seva obra cal interpretar-la com una alenada de modernitat dins del gris context històric comprès entre la postguerra i mitjan anys setanta. Potser

aquest sigui un dels motius pels quals l'obra de Maria Pascual és encara ben present en l'imaginari de molts dels seus lectors entre les dècades de 1950 i 1980.

Avui les seves publicacions segueixen tenint lectors i seguidors fidels alhora que les obres de Maria Pascual gaudeixen del reconeixement del col·leccionisme.

Roser Pintó Fàbregas, Unitat Gràfica.

Anna Biosca Curell, editora.

Amb la col·laboració de:

Ferran Pujol Querol, SEPIC.

Kap (Jaume Capdevila Herrero), dibuixant.

1: Dibuixos per a contes, cançons i poemes

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició de diferents obres de l'editorial Susaeta. [1950-2011]. 79 dibuixos : tinta i aquarel·la ; 29 x 41 cm i menys. Top. UG-BC-291.

- Dibuixos acolorits per il·lustrar contes: *El Sr. Don gato*, i un conte d'elefants.

- Dibuixos acolorits per il·lustrar cançons: *El Patito*, *Tres hojitas*, i una cançó de pluja, una de casament de gats i una de bressol.

- Dibuixos acolorits per il·lustrar poemes de Gloria Fuertes i Federico García Lorca.

2: Dibuixos d'adaptacions d'obres per a infants: La Bíblia i contes clàssics

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició de La Bíblia de los niños. [1988]. 176 dibuixos : llapis ; 31 x 44 cm i menys. Top. UG-BC-284, UG-BC-285.

- Esbossos a llapis de David i Goliat i de Crist i l'Esperit Sant.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició de La Bíblia de los niños. [1988]. 176 dibuixos : tinta i aquarel·la ; 35 x 27 cm i menys. Top. UG-B-89, UG-B-90 (dibuixos censurats).

- Dibuix acolorit de la portada.

- Dibuixos acolorits d'escena amb gerres, i de Moisès obrint les aigües.

- Dibuixos acolorits censurats d'una escena de bany i d'una de lluita.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'obra Cuentos de Las mil y una noches. [2005]. 191 dibuixos : llapis ; 35 x 49 cm i menys. Top. UG-B-149.

- Dibuixos acolorits del Sabi Ruyan i del Geni sortint de l'ampolla.

3: Dibuixos de llibres didàctics: matemàtiques, anglès, beceroles, dibuix, etc.

Dibuixos originals de Maria Pascual de les diferents fases de la lluna. [1950-2011]. 4 dibuixos : tinta i aquarel·la ; 20 x 17 cm. Top. UG-C-87.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició del llibre Aprendo a dibujar con María Pascual. [2010]. 195 dibuixos : tinta i aquarel·la ; 36 x 28 cm i menys. Top. UG-BC-252.

- Dibuixos acolorits d'un nen i una nena dibuixant.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició dels quaderns d'activitats del llibre Aprende inglés con Maria Pascual. [ca. 1997]. 95 dibuixos : tinta i aquarel·la ; 35 x 27 cm i menys. Top. UG-BC-233.

- Dibuix acolorit de la maqueta d'una pàgina.

- Dibuixos acolorits de personatges fent fotos i skate.

- Dibuixos acolorits dels quatre personatges protagonistes.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'obra Aprendo matemáticas con María Pascual. [2010]. 116 dibuixos : llapis ; 42 x 30 cm i menys. Top. UG-BC-288, UG-BC-289.

- Dibuix a llapis de la maqueta d'una pàgina.

- Esbossos a llapis de cartes didàctiques dels núm. 7 i 8.

- Esbossos a llapis d'hipòpòtems i d'una calculadora.

4: Dibuixos originals d'ephemera: calendaris, felicitacions, jocs i retallables

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició de petits impresos. [1950-2011]. 7 dibuixos : tinta i aquarel·la ; 34 x 45 cm i menys. Top. UG-B-132, UG-BC-290.

- Dibuix acolorit d'un full de calendari: març 1990.

- Dibuix acolorit d'una nadala.

- Dibuix acolorit d'una valentina

- Dibuix acolorit d'un joc de taula: ¡A rescatar la princesa!

Dibuixos originals de Maria Pascual per a nines retallables. [1950-2011]. 45 dibuixos : llapis ; 43 x 30 cm i menys. Top. UG-B-68.

- Dibuix a llapis de nina.

- Dibuix a llapis de vestits i complementos.

- Papers retallats amb dibuixos a llapis de nina, bebè i barret.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a nines retallables de les sèries Hadas i Princesas. [1980-2011]. 25 dibuixos : tinta i aquarel·la ; 40 x 32 cm i menys. Top. UG-B-114.

- Dibuix acolorit de fada.
- Dibuix acolorit de vestit i complements.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a nines retallables de les sèries Hadas i Princesas. [1980-2011]. 18 dibuixos : llapis ; 30 x 20 cm. Top. UG-BC-269.

- Dibuix a llapis de fada.

5: Dibuixos originals de còmics per a noies

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició del còmic Alguien tiene la culpa. [1959]. 11 f. de dibuixos : tinta ; 24 x 33 cm i menys. Top. UG-BC-254.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició del còmic La pista del corazón. [1959]. 11 f. de dibuixos : tinta ; 23 x 33 cm i menys. Top. UG-B-109.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició del còmic Tú eres mi luz. [1959]. 10 f. de dibuixos : tinta ; 24 x 33 cm i menys. Top. UG-BC-266.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició del còmic Carine. [1975]. 22 f. de dibuixos : tinta ; 26 x 18 cm. Top. UG-BC-281.

Dibuixos originals de Maria Pascual per a l'edició del còmic Ni solei ni printemps. [ca. 1965]. 15 f. de dibuixos : tinta ; 24 x 17 cm. Top. UG-BC-262.

Serenata : revista juvenil femenina. Barcelona : Toray, [DL 1959]-. 310 núm. : tot il. ; 15 x 21 cm. Top. S-8-4939.

6: Difusió i obra editada en diverses llengües

Cartes enviades a la seva àvia / Maria Pascual. 1944-1946. 3 documents ; 18 cm. Top. UG-C-97, UG-BC-275.

Aprendo a dibujar con María Pascual / [il·lustración: María Pascual ; direcció: Carlos Gispert ; textos y concepció de la obra: Anna Biosca Curell, Maria Teresa López i Sans. Barcelona : Océano, cop. 2010. 2 vol. (168 p.) : il. ; 29 cm + 20 f. de làm. + 1 disc òptic (CD-ROM). Top. 2011-4-2239.

Ilustradores españoles de libros infantiles y juveniles. Madrid : Instituto Nacional del Libro Español, DL 1982. 192 p. : il. col. ; 24 cm. Top. Ber-8-6349.

La Caputxeta vermella / Charles Perrault ; adaptació: Laura García ; il·lustracions: Maria Pascual. Barcelona : Toray, cop. 1980. [6] f. : principalment il. col. ; 25 cm. Top. 2011-8-C 111735.

Cuentos de las mil y una noches / [Maria Pascual, cubierta e interiores ; Humbert Roma, Vicente Palomares, adaptació]. Parets del Vallès : Bruguera, 1983. [24] f. : principalment il. ; 31 cm. Top. 2011-Fol-1133.

El País de más allá / Enid Blyton ; [traducció del anglès: Enrique Sánchez Pascual ; ilustraciones: María Pascual]. Barcelona [etc.] : Toray, 1981. 160 p. : il. ; 21 cm. Top. 2011-8-7165.

Bolets dels nostres boscos / Rita Schnitzer ; il·lustrat per Armand Muntés i Maria Pascual ; [versió catalana: Antoni Moll Camps]. Barcelona : Elfos, cop. 1987. [32] f. : il. col. ; 16 cm. Top. 2008-8-39120.

El Jardín romántico / selección y prólogo de Rita Schnitzer ; ilustrado por Maria Pascual. Barcelona : Elfos , cop. 1987. [64] p. : il. col. ; 16 cm. Top. G 86-8-2130.

Basnie tysiaca i jednej nocy / ilustracje na okladce Maria Pascual. Warszawa : Bertelsmann Media-Swiat Ksiazki, 2006. 232 p. ; 29 cm. Col·lecció particular Anna Biosca.

La Biblia de los niños / dibujos: Maria Pascual ; texto: Eugenio Sotillos. Barcelona : Océano, 1988. 3 vol. (192 p.) : il. col. ; 27 cm. Top. 2011-4-269.

Meine erste Bibel / text: Eugenio Sotillos ; illustrationen: Maria Pascual. Klagenfurt : Verlegt Bei, 2000. 196 p. ; 27 cm. Col·lecció particular Anna Biosca.

Coleccion Susana : para jóvenes de 17 años. Barcelona : Toray, 1959-[196-]. 163 núm. : tot il. ; 17 x 22 cm. Top. S Hos-4-047

Collection roses blanches. Tourcoing : Artima, 1962. 13 cm. Col·lecció particular Anna Biosca.

Projecció de vídeos: Imatges cedides per Marga Lozano, profesora de l'Escola de Artes Plàstiques y Diseño Pedro Almodóvar

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56 -08001- Barcelona
Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat
<http://www.bnc.cat>

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h
Dissabtes, de 9 a 14 h

